

Наукова Рада при СКВУ працюватиме над перекладом праці М. Грушевського

Торонто. (Наукова Рада СКВУ). — Президія Секретаріату СКВУ, під час своїх нарад в Торонто 6-го лютого ц. р., надала патронат Науковій Раді СКВУ і науковим установам — членам ради для обговорення, підготовки і видання англomовного перекладу найважливішого твору української історичної науки XX століття — «Історії України-Руси» Михайла Грушевського.

Це одностороннє рішення Секретаріату СКВУ свідчить, що світова центральна українська громадська життя в діаспорі повністю розуміє вагу цього проекту.

Ще недавно бл. п. сенатор Павло Оуик, провідний член СКВУ, уважав, що одним із найважливіших завдань наукових українських установ є саме видання англomовного перекладу «Історії України-Руси», а Наукова Рада повинна дати повну допомогу в здійсненні цього проекту тим установам, які візьмуться за це.

Слід підкреслити, що патронат СКВУ надано у зв'язку із відзначенням 1000-ліття Християнства в Україні, і відзначенням встановлення першої української держави в XX столітті, Української Народної Республіки, якої 70-ліття припало на 1988 рік. Першим президентом УНР був проф. Михайло Грушевський, головний будівничий української держави в 1917-1918 роках, голова Центральної Ради і найвидатніший історик і організатор українського наукового життя в XX столітті.

Англomовний переклад твору М. Грушевського став не тривалим і гідним відзначенням 1000-ліття розвитку українського християнського народу, історичну метрику якого так вдало відтворив історик М. Грушевський.

ВЕЧІР М. ГАРМАШ

Нью Йорк. — Тут в п'ятницю, 25-го березня ц. р., о 7-й вечора в приміщенні Літературно-Мистецького Клубу, 136 Друга авеню, відбудеться авторський вечір поетеси Міри Гармаш. В програмі авторське читання творів: лірики, сатири і гуморесок, а в музичній частині виступить Оксана Харук, сопрано, солістка вокального ансамблю «Промінь», при фортепіановому супроводі Соні Шерет.

Чикаго підтримує працю Комісії голоду

Чикаго (Око). — 3 ініціативи Галини Грушецької тут створено громадський комітет збирання фондів для урядової Комісії дослідження голоду в Україні в 1932-33 роках речень якої може закінчитися в червні цього року через брак грошей. Ця урядова комісія відомою, що голод в Україні був штучно створений комуністичною владою Кремля.

Головою комітету вибрано д-ра Мірона Куропаса, в Управу входять: Микола Мішенко — заступник, Галина Грушецька — організаторський референт, Іван Деркач — касир, Дмитро Грушецький — секретар, Василь Трухлий — мистецький керівник, Олексій Коновал та Олексій Пошиван — референти преси та радіо, Іван Горчинська — координатор молоді, Марія Наваринська — координатор жіночих організацій, Оля Данчиків — зв'язки з американською пресою, о. Степан Жечух — координатор парафій, Літа Трухля, Наталка та Роман Завадович та Раїса Братків — відповідальні за квитки, програмку та оформлення сцени на концерт, членами Управи є: пастор Олександра Гарбузок, д-р А. Хрентовський, В. Братків, О. Яринович, І. Козацький, А. Котляр, А. Скиба, Л. Куропас, М. Мазяр та Я. Верещак.

Комітет на своїх трьох засіданнях вирішив виробити збірку листів для проведення збірки по організаціях, просити парафії щоб в одну з неділь, під час Служби Божої, провести збірку та в суботу, 7-го травня, об-

ій год. вечора в залі парафії св. Андрія в Еддісон влаштувати благодійний концерт та вечеру для збирання потрібних фондів. Вступ на цей концерт і вечеру — 50 дол. від особи. Касир комітету вже відкрив в українському банку «Північ» конто ч. 354587 та в «Самопоміч» ч. 2817302, на які члени Управи і Деркач та В. Братків пожегали по 500 дол. Комітет апелює до українських громадян Чикаго і околиць складати свої пожертви. Пожертви збільшені від податку. Чеки слід вписувати на Commission on the Ukrainian Famine і вислати на адресу касира: Mr. John Derkach, 10317 S. 84th Ave., Palos Hills, Ill. 60465.

Комітет планує щоб у голодній акції Чикаго взяла активну участь організована молодь школи українства та вся українська громада, бо цілі імпресії комітету мають важливу для української справи потребу. Квитки на благодійний концерт та вечеру можна буде придбати у представників організації.

ПРОГРАМА ТИСЯЧОЛІТТЯ

Нью Йорк. — У суботу, 26-го березня ц. р., о 10-й год. 3:30 по полудні в домі США, 108 Друга авеню, заходами 82-го Відділу Союзу Українок Америки відбудеться Святочне відзначення 1000-ліття Християнства в Україні. В програмі — доповідь І. Дибко-Пилипчук, читання поезії М. Шраменко, і Л. Гумовська та показ прозорки «Пам'ятки княжої доби», пояснення до яких опрацювала Д. Маркус.

У Ньюарку переведено збірку на працю Комісії голоду

Ньюарк, Н. Дж. (О. Юрчук). — Одною із діяльностей Комітету 1000-ліття Християнства в Україні при українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку є організувати програми, виставки тощо з українською тематикою для парафій та громадянства в околицях.

У неділю 13-го березня ц. р. відбулася спеціальна програма на тему оборони прав людини. Головою організації Американців в Обороні Людей Прай в Україні (АОЛПУ) Божена Ольшанська була в церковній залі від год. 9-01 вечір, щоб роздавати матеріяли та відповідати на питання

про працю Комісії для дослідження Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, що діє у Вашингтоні від 1986 року.

В годині 1-й по полудні Б. Ольшанська виголосила доповідь про Міжнародну конференцію прав людини в Москві та сучасну ситуацію в Україні. Присутні мали нагоду ставити запити та складати датки на продовження праці голодної комісії. Всі пожертви на комісію голоду (які є звільнені від оподаткування) можна вислати на адресу: Commission on the Ukraine Famine, 1111 20th St. N.W., Suite 537, Washington, D.C. 20579.

ПРОЦЕС І. ДЕМ'ЯНЮКА ЗАКІНЧИВСЯ НАСКРІЗЬ СУМНІВНИМ АКОРДОМ ДОВГО ПРИХОВУВАНІ ОСІ ДОКУМЕНТИ ВБИЛИ КЛИН В АРГУМЕНТАЦІЮ ПРОКУРАТУРИ

Єрусалим, Ізраїль (Йоан Онушек, АНЧЕЙН). — Процес Івана Дем'янюка закінчився тут у вівторок, 22-го березня ц. р., якравим дисонаansom для прокуратури, залишаючи цілу справу під великим сумнівом неспівзвучності до ідентичності оскарженого, але й щодо його місця перебування.

Отримані обороною недавно документи ОСІ, які, до речі, прокуратура мала від початку процесу, або й раніше, як і багато інших документів в користь Дем'янюка, кинули цілковито інше світло на цілу аргументацію прокуратури та створили для неї майже неможливу для розв'язки проблему.

Йдеться про свідчення советського громадянина Ігната Терентівича Данильченка, який ще 21-го листопада 1979 року сказав під присягою, що він був два роки з Дем'янюком на службі у німцях, але не в Треблінці, а тільки в Собіборі, Фльосенбургу і Регенсбургу.

Вправді, оборона твердить, що ці свідчення, зроблені в СССР на прохання ОСІ, є фальшиві і невідомо чи такий Данильченко взагалі існував. Виявляється, що ОСІ, у підготовці до процесу І. Дем'янюка в Клівленді і після отримання копії мимовікзказки, попросило прокуратора Руденка дати додаткові матеріяли, які підтримали б вказку з Треблінки, згідно з якою І. Дем'янюка був в Ошіві і в

Собіборі, а не в Треблінці. Послушні органи КГБ прислали ОСІ, тоді очолювану Алленом Расном, свідчення Данильченка.

Але вмішався з Ізраїля прийшли свідчення учасників з Треблінки, що Дем'янюк — це «Іван» з Треблінки. Ставши перед дилемою, «шукачі злочинців» з ОСІ рішили, як виходить, йти з вказкою і зі свідками з Ізраїля, а не з КГБ і Данильченком, якого свідчення приховано.

Що говорив Данильченко в 1979 році перед прокуратурою на ім'я Раковскі і інвестигаторкою Колесніковою?

Він народжений в 1923 році на Дніпропетровщині, був, як і Дем'янюк, вояком Червоної армії, потрапив в німецький полон, перейшов вишків в Травніках, хоч там Дем'янюка не бачив і в березні 1943 року опинився в Собіборі як вартівний, де вже служив як «вахман» І. Дем'янюк. Він добре його знав, описав його як високого (1.86 м.), русового чоловіка, з сірим очима, малою лисиною. Він був добрим сторожем, обов'язковим і тому німці відносились до нього добре. Носив чорний мундир із сірим ковром, рюшницю з набоями, як і всі інші вартівні. Данильченко не бачив щоб він будь-кого стріляв, коло газоних камер не працював, сторожив, як і всі інші, концтабір.

Данильченко далі розпо-

відав, що десь в березні-квітні 1944 року його, Дем'янюка, якогось Івана Іванченка і ще декількох сторожів перенесли до Фльосенбургу в Німеччині, де вони хоронили біля 200 в'язнів, що працювали у фабриці літаків. У листопаді 1944 року, каже Данильченко, їх перенесли до табору біля Регенсбургу, а в квітні 1945 року — до Нюрнбергу. Тоді Данильченко втік, а Дем'янюк — боявся тікати. Від того часу Данильченко більше не бачив Дем'янюка, але під час свідчень пізнав його із трьох знімків: мимовікзказки, аплікації на візу до ЗСА з 1951 року і з фото з двома іншими вояками Червоної армії.

Переходячи свідчення Данильченка, адвокат Йорам Шефтель звернув увагу судів, що коли роблено ввізання зі знімком, прокуратор Раковскі покладав на свідків ще дві жінки-інвестигаторки. Він пригадав, що цього не робила ізраїльська слідка Міріам Радіквер, а опитувала свідків сама.

Що сталося з Данильченком? Він потрапив в руки советів, був суджений в 1950-их роках, як це він твердить у свідченнях, відбув кару і на день — 28-го листопада 1979 року був пенсіонером і проживав в Тобольську, Тюменської області, РСФСР.

Слід відмітити, що Аллен Расн у своїй книжці п. н. «Тихі сусіди» про Данильченка взагалі не згадує. Ізраїльський журналіст Ганс Петер Рудман, у своїй ана-

лізі справи Дем'янюка, згадав його, навіть наводить частину його свідчень з процесу над ним, але твердить, що він вже помер.

До речі, версію Данильченка вживали автори статті в газеті «Молодь України» з 30-го квітня 1986 року, помістивши також частину вказки і цілком іншу знімку та ще й в іншому місці.

Отже, питає адвокат Шефтель, в яку версію вірити — Дем'янюка, п'ятого учасника, включно з кривоприписаним Елігу Розенбергом, чи Данильченка.

Прокуратор Міхаель Шакед безсило викручувався, кажучи, що у Данильченка не дописувала пам'ять, що Дем'янюк міг бути і в Собіборі в Треблінці. В основному він уважав, що свідчення Данильченка правдиві. Це, до речі, він мусів признати, бо коли б сказав, що фальшиві, то й признав би, що вказка теж фальшива.

Суддя Дов Левін сказав, що учасники бачили Дем'янюка в Треблінці в 1942 році, але Шефтель пригадав, що й в 1943 році, а Розенберг, Гольдфарб і інші твердили, що його вбили під час повстання в Треблінці 2-го вересня 1943 року.

На цьому закінчено цю спеціальну сесію і процес. Суддя Левін проголосив, що подаст дату вироку до двох-трьох тижнів. Десять днів після той дати буде проголошений вирок.

САНДІНІСТИ І КОНТРАС ВИСЛОВЛЮЮТЬ ОПТИМІСТИЧНІ НАДІЇ

Сапоа, Нікарагуа. — Дволенні переговори між представниками прокомуністичних сандіністів і антикомуністичних повстанців контрас увійшли у другу фазу дводенних інтенсивних переговорів між двома ворогуючими таборами, які під тиском обставин намагаються закінчити довгу громадянську війну в Нікарагуа і, якщо йдеться про контрас, повернути нікарагуанському народові хоч частинні демократичні свободи, якими користуються інші народи світу.

Свобода і демократія, головні принципи за які іде змаг контрас з прокомуністичним урядом сандіністської військової хунти, що очолює теперішній президент Даниель Ортега Сааведра. Маючи до диспозиції достатню кількість советської зброї й іншого військового вряду, включно з танками й гелікоптерами, Ортега час від часу демонструє свою військову силу, хоч він свідомий того, що 3-дніний Стейтти Америки не допустить до створення ще одного причілку Москви в Центральній Америці на віршес Куби.

Представник групи контрас Альфредо Колеро заявив у вівторок, 22-го березня ц. р., кореспондентам, що досягнуто частинне порозуміння, але шлях до повного замирення ще далекий. Він думає, що в другому і кінцевому дії переговорів обидві сторони приймуть до якогось конкретного закінчення, бо й, а також інші

центрально-американські держави, в'яже підписані у Гватемалі тимчасовий договір на підставі якого сандіністи і контрас повинні знайти якусь формулу замирення і якщо не співпраці, то принаймні, толеранції одні до одних.

Голова сандіністської делегації міністер оборони Нікарагуа і брат президента Умберто Ортега Сааведра погодився з думкою Колеро, що досягнуто порозуміння в деяких справах, але він категорично відмовився від всяких коментарів в цій справі, кажучи, що після закінчення переговорів відбудеться пресова конференція на якій будуть з'ясовані докладно усі справи, а крім того кореспонденти отримають офіційний комунікат.

Найголовнішим, мабуть, зворотним пунктом, є погодженість сандіністів дискутувати з контрас політичні проблеми в Нікарагуа, справу, яка колись була недоторканою, бо сандіністи стояли на засаді, що обраний ними політичний шлях є найкращим. Представники контрас додатково запропонували 45-денне перемир'я, яке може перетворитися у постійне замирення.

Вміжчасі обидві переговоруючі сторони шукають моральної підтримки їхніх становищ, перш (сандіністи) в комуністичних і керованих соціалістами державах, другі (контрас) у ЗСА й інших демократичних країнах.

У Закавказзі загострюється ситуація

Москва. — Московський кореспондент газети «Вашингтон Пост» Гері Лі в обширній статті, надрукованій у понеділок, 21-го березня, повідомляє про небезпечне становище у Вірменії і Азербайджані.

Як уже інформовано, Міхаїл Горбачов особисто обіцяє не пізніше 26-го березня вирішити справу про приналежність Нагірно-Карабахської автономної області або до Азербайджану, або до Вірменії. Неофіційні лідери вірменського націоналістичного руху ясно дали зрозуміти, що на випадок негативного вирішення центрального уряду масові демонстрації відновляться. Г. Лі, покликуючись на неназваних інформантів-вірменів, пише, що в керівництві націоналістів створився певний розкол. Якщо «екстремісти» вимагають безумовного продовження кампанії демонстрацій, то «доялісти» вважають, що Горбачову потрібно дати більше часу для вирішення справи про Нагірний Карабах.

Найбільш несприятливе становище зайняли вірмени, які населеною автономною областю. Лі вважає безпрецедентним той факт, що місцеві партійні і советські власті відхилили три заклики Москви припинити демонстрації і тричі проголосували за безумовне об'єднання з Вірменією. Вся історія існування советської влади не пам'ятає ні одного випадку «вертогості» місцевих органів.

Не менш гостра ситуація продовжує зберігатися і в Азербайджані. Лі пише, що 26-го березня в Баку відбувається масова демонстрація, якщо Горбачов вирі-

шить справу про Нагірний Карабах на користь вірменів. В азербайджанську столицю з'їжджаються сотні активістів з інших міст республіки. Не покликуючись на джерела інформації, Лі повідомляє про створення нелегальних складів зброї.

В Баку стягнуті значні військові частини і міліційські підрозділи. Вояки і міліція цілодобово патрулюють місто. Азербайджанські активісти вручили представникам центральних властей список, який містить три вимоги. Поперше, азербайджанці настоюють на перенесенні столиці Нагірно-Карабаху зі Степанакерту в Агдам. Подруге, вони вимагають насильної депортації всього вірменського населення області і, потретє, звільнення з посад всіх місцевих чиновників, замішаних у кампанії протесту.

У понеділок газета «Права» надрукувала обширну статтю, в якій демонстранти-націоналісти обвинувачують в «антисоціалістичних настроях». «Правда» не заперечує проти права нагірно-карабахців об'єднатися з Вірменією, однак називає методи, які вони використовують, недопустимими.

Советське пресове агентство ТАСС, покликуючись на дані комісії прокуратури СССР у справі розслідування заворушень в Закавказзі, повідомило деякі конкретні дані. Лише в Сумгаїті заарештовано понад 400 осіб, обвинувачених у вбивствах, зґвалтуванні, грабунках, підпаліх і порушенні громадського порядку. ТАСС повідомляє, що багато із заарештованих були раніше суджені за різні злочини.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ ВИСЛАВ Конгресові гострого листа, відкидаючи потягнення демократів в Сенаті, які хочуть частини перед умовою зобов'язуючою до нового договору щодо ракетної зброї. Лист називав пропозицію демократів, «неоправдану зухвалість привласнення Сенатом права втручатися в договори», а це, як кажуть знавці, вказує на те, що Болідей Дім і демократи в Сенаті ще далі мають великі розбіжності в конституційних питаннях, які можуть відтягнути одобрення договору ракет близького і середнього засягу, що був підписаний у Вашингтоні в грудні 1987 року президентом Роналдом реґеном і Міхаїлом Горбачевим.

ПІСЛЯ ДВОРІЧНИХ ПЕРЕГОВОРІВ Європейська міжпростірна агенція погодилася співпрацювати в американському проєкті постійної міжпростірної станції та включити свою лабораторію капсулю. Ця угода, одобрена 13-членною Європейською міжпростірною агенцією, забезпечує спілкування в просткуванні, розвою, дії та вжитку міжпростірної станції.

РЕЧНИК ОРГАНІЗАЦІЇ Об'єднаних Націй Махмуд Ахмад заявив, що ООН на домагання Нікарагуа вишле групу обсерваторів якнайскоріше для прослідження прикордонного конфлікту між Нікарагуа і Гондурасом. Генеральний секретар ООН Гавіс де Квеяр сказав, що ця група включатиме політичного спеціаліста з головної квартири ООН в Нью Йорку, як також кілька військових експертів.

СЕНАТОРИ КАРЛ ЛЕВІН, демократ з Мишигену, і Стив Симмс, республіканець з Айдаго, запропонували законопроект, який уможливував би громадянам платити податки в ратах. Конкретно запропоновано три рати, а саме: 15-го квітня, 15-го червня і 15-го вересня. Це відносилось б тільки до тих платників, що винні гроші податковому уряду.

ВСІМ ВІДОМА АКТОРКА фільмів і сцени Елізабет Тейлор була удостоєна престижної міжнародної нагороди ім. А. Онассіса за її кампанію проти хвороби АІДС. Тейлор вибирається їхати до Атен, щоб особисто отримати свою половину, 100.000 дол. премії від Громадської допомогової фундації ім. Александра Онассіса, яку в честь свого сина, який загинув у летунській катастрофі, встановив Арі Онассіс.

У ВАШІНГТОНІ ЗАРАЗ перебуває міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе і в триденних розмовах з державним секретарем ЗСА Джорджом Шульцом має підготувати зустріч на вершинах, що має відбутися в Москві у травні цього року. Однак, з огляду на ситуацію в Центральній Америці та в Афганістані розмови не йдуть гладко.

ВІЩЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ у понеділок, 21-го березня ц. р., завітав до Нью Джерзі на збори республіканських голів повітів, які відбувалися в Плейнборо, Н. Дж. Як повідомляють засоби масової інформації, візита була вдалою, бо дістав від губернатора Томаса Кейна офіційне одобрення своєї кандидатури на президентську номінацію.

РЕЧНИК ДЕПАРТАМЕНТУ справедливості заявив, що федеральний прокуратор Рудольф Джуліані розпізнає законні дії проти ПВО, щоб змусити її закрити свою обсерваторію місію при ООН в Нью Йорку. Натомість спостерігач ПВО в ООН Зехді Терзі заявив, що добровільно цього не зробить, бо багато інших членів ООН не погоджуються з рішенням Конгресу ЗСА в цій справі.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda (201) 434-0237

UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00

UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00

Для членів УНСОЮЗ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00

Чек, грошові перекази, виставляти на Svoboda

Передвиборчі комбінації

Коли спершу американські засоби масової інформації зосереджували свою увагу на республіканських кандидатах, проорокуючи перемогу сенатора Роберта Дола, то після передвиборів у Нью-Гемпширі та 20-ти південних штатах і в стейті Ілліной, де скрізь виграв Джордж Буш — фальшиві пророки затихли і змінили думку. Появилися вперті вістки, що дорадники сенатора Дола радять йому зрестися кандидатури, бо після Іллінойських передвиборів віцепрезидент Буш мав 777 делегатів, а Дол-165. В минулу неділю відбулися передвибори у Пуерто-Ріко — і Буш дістав додаткових 14 делегатів, але віддасть їх до розпорядження конвенції. Цікава річ: за кандидатурою сенатора Дола заважили колишній амбасадор в ООН Джим Киркпатрик, колишній президент Річард Ніксон, нью-йоркський сенатор Альфонс Д'Амато і великий чикагський щоденник „Чикаго Трибюн“. Демократичні коментатори запевняли, що Бушеві пошкодить його тісне пов'язання з президентом Роналдом Регеном, особливо в афері Іран-контрас, яка довела тепер до оскарження чотирьох осіб, між ними колишнього голову Крайової Ради Безпеки і його заступника. Вислід голосування у всіх дотеперішніх передвиборах виявив, що виборці не повинуються тим усім прихильникам сенатора Дола, а голосують за віцепрезидента Буша, з тих трьох причин, що їх противники Буша злегковажили собі: 1) Джордж Буш такий найбільш відомий в цій країні між двома океанами, 2) виборці свідомі, що він має найбільш фахові кваліфікації і 3) Роналд Реген такий популярний в народі. Поруч із цими аргументами є ще дві причини успіхів Буша: він склав собі кращий пропагандивно-організаційний апарат і він розпоряджає більшими фондами.

І тому навіть всі противники Джорджа Буша тепер признають, що найбільші шанси дістати номінацію від конвенції Республіканської партії має Буш. Коментатори виключають, щоб сенатор Дол міг наздігати числом делегатів Буша. У передвиборах в стейті Нью-Йорк ітиму боротьба за 255 делегатів. Навіть на випадок розбиття республіканських голосів — частина тих делегатів наблизить Буша до отримання номінації від конвенції, яка відбудеться в липні ц.р., а сенаторові Долові вона не допоможе.

Тому увага американської преси й коментаторів радіо і телевізії звернулася на Демократичну партію і її кандидатів. З-посеред першесімох демократичних кандидатів залишилися на „полі бою“ чотири. Із них несподівано поважним кандидатом став муринський проповідник Джессі Джексон, що його спершу ніхто не брав поважно. Після Іллінойських виборів він мав 460 делегатів, а першесім „першун“ між демократичними кандидатами губернатор стейту Массачусетс Майкел Дукакіс-462. Переможець в Іллінойських передвиборах, місцевий сенатор Пол Саймон, має всього 172-ох делегатів — він не має найменших шансів не то дістати офіційну номінацію, але наздігати число делегатів, що їх мають Дукакіс і Джексон. З-посеред решти демократичних кандидатів розмірив найсильнішим суперником є сенатор Альберт Гор із 353-ма делегатами. Але всі коментатори погоджуються, що ні один із демократичних кандидатів не матиме 51 відсотків з 2,081 делегатів, потрібних для номінації на конвенції Демократичної партії, яка відбудеться 18-21-го липня ц.р. в Атланті у Джорджії.

Тому нью-йоркський губернатор Маріо Квомо, який був би найповажнішим кандидатом, але рішуче відмовився кандидувати, запропонував публічно, щоб після закінчення передвиборів у червні ц.р. усі демократичні кандидати зібралися за зачиненими дверима і передали своїх делегатів тому з-посеред них, який матиме їх найбільше, ото ж виявився найпопулярнішим. Якщо такого не буде, то цьогорічна конвенція Демократичної партії голова Демократичної партії Полк Кірк і так звані „суперделегати“ з титулу своїх високих становищ як губернатор й інші найвидатніші партійні члени-цю номінацію вирішать. Лихо в тому, що Демократична партія не має ні одного такого кандидата, який рівнявся би своїми кваліфікаціями з республіканським кандидатом Джорджем Бушем. Його вибір був би запереченням неписаної традиції, що американці „люблять зміну“ і що після республіканського президента повинен прийти демократичний. Останній поважний демократичний кандидат Волтер Мондейл сказав: „Нюхано в повітрі мою перемогу“. Коли Реген виграв лівиную перемогу, про Мондейла писали: „Він мав хронічний нежит“.

В наш час різні християнські Церкви шукають того, що є спільне, що усіх об'єднує, але в нас діється навпаки і перебільшують різниці часом їх спеціально видумують. Усім відомі факти з інших ділянок життя: боротьба за Йорчик у православі в Галичині, за порядок кольорів у національному прапорі, календар, за яку чи іншу назву установи, за таке чи інше слово. Ця тенденція за всяку ціну відірватися, поставити на своєму — помітна тепер у приготуваннях до святкування Тисячоріччя Християнства України. Для одних — св. Володимир прийняв католицьку віру, для інших православну, дарма, що в 988 році такого розрізнення не робили. В одних тисі доби ніде не знайдете таких виразів, як католицька чи православна віра. Мова є завжди про „святі християнську“, або „Христову віру“.

Історики Михайло Грушевський, Наталія Полонська-Василенко та інші наводять чимало фактів з княжої доби, які доводять велику толерантність русів (українців) у релігійних справах. Ось знайшли факт: у 1008-му році до Києва прийшов з Німеччини єпископ Бруно (пізніше визнаний святим) з метою іти далі на схід і навертати печенігів. Він пробув цілий місяць на дворі Володимира Великого, який його вгощав і на-

Богдан Цимбалістий

ЦЕРКОВНА ЄДНІСТЬ І НАЦІОНАЛЬНА ЗГОДА

II.

моявляв не йти між таких дикунів, як печеніги, з журби за його життя. Коли ж не міг його переконати, супроводив його особисто зі своїми дружинниками аж до кордону. Коли Бруно, заключивши мир з печенігами, повернувся, Володимир „повер іх (печенігів) вдоволити, ради Бога, дав їм свого сина, як заложника“. У своєму звіті до Генріха II Бруно ані слова не згадує, що Володимир прийняв якусь неправдиву віру, що він православний, а не католик. Як пише історик Української Православної Церкви Іван Власовський, „жодної мови про місіюну працю в князя в Києві нема в тому листі“. Так само Володимир прийняв цього римокатолицького єпископа, як брата — християнина, і ніяк не вважав його представником чужої Церкви. (Вийнятки з того листа подані в статті А. Гладилевича в Альманаху УНСОЮЗ за 1988 рік.

Усім відомі родинні зв'язки наших князів із західними королівськими (католицькими) родами і нема ніякого натяку в документах

на припускати, що в той час через віддалі і труднощі комунікації може багато й не знали на Русі про спори між Візантією і Римом. У кожному разі, той спір ніяк не відбився в літописах та інших збережених писаних пам'ятках.

Вороже ставлення до латинства почали вносити греки, які приходили в Україну і, застаючи тут чужинців-латинян, остерігали пасту проти них, — як стверджує М. Грушевський. Ці полемічні писання греків, „великої честі не приносили“ (М. Грушевський). Це вони довели до повного відчуження від латинників. Між іншим, їхня ворожість доходила до того, що вони остерігали населення „не їсти з одної посудини з латинниками“.

Пізніше поляки („ксьондзи і єзуїти“ — Т. Шевченко) загострили взаємини між двома Церквами своїм призивним ставленням до православних, яких почали зватися схизматиками і намаганням усім способом їх навернути на католицизм. Відтоді католицизм в Україні зневажено, як релігію ворога зокрема за те, що він часто був наряддям його колонізаторської політики.

На жаль, сучасні українці досі не отримали від того намуля нетолерантності й братонависті, що його

пагандистські заходи, але вони не завжди ефективні. Отже, які українці стають в обороні Шербицького? Це українці, що він їх влаштував на найвищих адміністративних роботах. Українці ті це без сумніву найгіршого гатунку люди, які будь-коли існували в Україні. До них, очевидно, треба додати російських імперіалістів, ролі яких в Україні є не гостей, а панів. За вірну службу Москві Шербицький, з нагоди сімдесятилітнього уроду, був нагороджений 16-го лютого орденем Леніна. Це є неформальна відповідь Горбачова тим українцям, які надіялися, що уряд Горбачова зайняє основні зміни в національній політиці росіян в Україні.

В дійсності, від часу ліквідації української адміністрації Сталіном, єдиним босом України був П. Шелест. Хоч він був свідомою вірним підданним імперії, то все таки він не збирався робити того, що зробив його наслідник Шербицький. І тому він пішов. Чи не перший раз публічно завага на цю тему появилась в „Українському історичному журналі“ з грудня 1987 року, де читаємо таке: „Тенденції до національної відособленості, обмеженості, місництва, чванства спостерігається й в інших республіках, у тому числі і в Українській РСР (пригадаймо книгу колишнього першого секретаря ЦК Компартії України П. Ю. Шелеста „Україна Наша Радянська“, написану в дузі національного чванства“).

Закінчення буде.

М. Мельник

НЕВЖЕ Ж ЗМІНИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ МОСКВИ?

I.

видання (Шербицький мав на думці мабуть журнал „Дніпро“ — М. М.), а й газети „Літературна Україна“, „Радянська Освіта“, „Радянська Україна“, а також телебачення і радіо. За ці недоліки без посередньої відповіді катерини засобів масової інформації, партійні організації редакційних колективів (це виглядає на прогрозі раше чим нагану — М. М.).

„Журнал „Дніпро“ надрукував одну статтю в обороні української мови і закликав читачів, щоб відгукнулися. Відгуки ці так і не появились.“

Беручи участь у дебатах, К. І. Масик, перший секретар кнівокомісії міському сказав таке: „Далеко не всі республіканські установи та відомства, засоби масової інформації на повну силу реалізують вимоги Центрального Комітету КПРС про гостре реагування на прояви націоналізму, релігійного екстремізму та фанатизму, використання з антигромадською метою різних самодіяльних формувань. Складається враження, що багато наших кадрів, надіями ідеологічними, не займають наступальної позиції у відстоюванні наших класових, ідейних принципів. Тут повинна бути твердість і позиція секретаря ЦК Єльцина Ю. Н.“

Масмо теж цікаво зава-

гу М. О. Шибика, редактора щоденника „Робітничая Газета“ та голови правління Спілки Журналістів України: „Дехто з письменників останнім часом захопився дивним і не характерним для цього загалу інтелектуальним жанром — жанром революції, а це може епістоларіум, та й тональність виступів іноді якась надирна, зла, підхід односторонній, обмежений, необ'єктивний. Особливо помічається це, коли читаєш письменницькі публікації про мову. Так, питання існує і ним треба займатися поза всяким сумнівом. Але дивує ота тональність, отой підхід, про який я говорив. Вони характерні для певного кола літераторів, нашої інтелігенції і навіть досить впливових і дуже високопоставлених майстрів, таких, наприклад, як Т. Гончар О. Т.“

Івешті Я. П. Погребняк, кандидат в члени Політбюро, якого недавно вислали до Львова на місце усуненого з праці галичанина Добрика, сказав таке: „У період поглиблення демократизації і гласності активізували діяльність наші ідеологічні противники. Послидися націоналістична, релігійна пропаганда, намагання викликати у радянських людей невіру у перебудову. З'явилися всякого роду підбурювачі, наклепники. В областях проводяться контрпро-

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Василь Сидоренко

Камерний Концерт „Музикус Бортнянський“

Українська камерна музика в українському культурно-мистецькому житті ніколи не користувалася такою широкою популярністю як хорові, пісенні, чи фортепіанові жанри. Із найдавніших часів камерна музика знаходилася і розвивалася на магнатиських дворах. Шойно у другій половині XIX століття, як і в цілій Західній Європі, камерна музика в Україні починає тратити свою ключову замкненість. Почерез спірацію таких славних композиторів як Петра Сокальського (1832-1887), Миколи Лисенка (1842-1912), Михайла Калачевського (1851-1910), і досконалих професійних музикантів, камерна музика стала прийнятою серед інтелігентських кіл музиколубителів. На початку XX століття, почерез працю таких відомих композиторів як Станіслава Людкевича (1879-1979), Бориса Лятошніського (1895-1968), Віктора Косенка (1896-1938), та сильний розвиток музичного життя, українська камерна музика стала на рівні з іншими музичними жанрами. На жаль, аж дотепер, на еміграції суспільні обставини не були сприйнятливі для плекання і дальшого розвитку камерної музики.

Недавно у Торонто хор „Музикус Бортнянський“ виявив ширші музичні зацікавлення поза репертуаром церковно-хорового жанру. У неділю, 14-го лютого 1988 року в залі Українського Культурного Центру, відбувся, під патронатом Українського Музичного Фестивалю, концерт камерної музики Дмитра Бортнянського і Максима Березовського. Виступали головні солісти хору „Музикус Бортнянський“ як сопрано Керол Вудуард-Раулафф, меццо-сопрано Олена Яцишин і Анжелік Лейдей, тенор Тим Стифф, баритон Деніс Кейс, разом із знайомими музикантами. Олена Яцишин виконала чотири романси Бортнянського на слова французького письменника Лафетт-меса: „Ісмен мені вірна“, „Прекрасний Тіріс“, „Гімн до місяця“, і „Романс про Павла і Вірджінію“. Керол Вудуард-Раулафф заспівала арію „Хочеш, щоб я був обережним?“ з опери „Демофонт“ Березовського. Тут же, надіпрогомово, виступив тринадцятилітній піяніст Марко Ендрюс і загра „Сонату фа мажор“ Бортнянського. Акомпанатори Лідія Адамс і Бред Раулафф виконали на двох фортепіанях клявірний концерт Бортнянського. „Квінтет“ Бортнянського виконали Лідія Адамс — фортепіано, Джейн Доржінг — арфа, Іванка Заброварна — скрипка, Брюс Рішк — віола, та Том Макой — чельо. Цікаву програму було закінчено драматичним урив-

ком, „Фінале“ другої сцени, першої дії, із опери „Сокіл“ Бортнянського. Діюю особі були: Олена Яцишин (Маріна — служниця Ельвіри), Анжелік Лейдей (Ельвіра — пані), Тим Стифф (Доктор Повільний), та Деніс Кейс (Доктор Скорий).

Солістка Олена Яцишин має теплий і ліричний голос, який дуже відповідає жанрові романсу. Романси Бортнянського насичені задушевним патосом та мелодрамою і виконанні Оленою Яцишин викликали сильне духове враження у слухачів. Арія Березовського технічно нарівні із італійською оперною музикою того часу. Керол Вудуард-Раулафф успішно і драматично виконала технічно вимогливу партію. Марко Ендрюс ієдавно здобув друге місце в конкурсі ім. Людкевича. Його виступ був певним і музично доцільним. Шодо виконання інструментальних творів, музиканти повинні більше звернути увагу на стильові прикмети ХVIII століття тим більше, що сьогодні багато виконавців старяться осягнути історично правильні виконання. Можна ствердити, що в грі Іванки Заброварної відчувалася велику мистецьку зрілість. Веселий уривок із опери „Сокіл“ дав присутнім ще дуже загальне враження про оперу Бортнянського. У майбутньому „Музикус Бортнянський“ плянує виставити цілу цю оперу на сцені.

Диригент хору „Музикус Бортнянський“ Мирон Максимів старався представити кожен музичний твір у його правильному історичному навісвітленні. Треба усвідомити, що усі речі на програмі вчора колись були виконували виключно на царському дворі в Петербурзі при кінці ХVIII століття, де Бортнянський і Березовський жили та працювали. Мирон Максимів звернув увагу на те, що уся музика програми напевно виконується уперше в Північній Америці. Можна ствердити, що музичний вечір був неначе музикологічним семінаром, під час якого слухачі познайомилися із такою музикою, про яку дотепер могли тільки читати. Деякі присутні дивувалися, що українські композитори колись писали класичним музичним стилем, що користувалися французькими й італійськими текстами і що музиканти ще сьогодні хочуть виконувати таку музику. Не забуваймо, що інші народи зберігають і сьогодні далі зберігають музику їхніх найраніших композиторів. Нам, українцям, також потрібна така музична „археологія“, щоб не втратити нашої мистецької культури. Треба висловити найбільше признання Митронови Максимові за його працю у цій ділянці.

Любов Колесенка

ЛЮБОВ, ШО ПЕРЕМОГЛА НАЙСТРАШНІШЕ ПЕКЛО

I.

Ще був 1975 рік. Під мурами Сайгону здригалася земля, а люди застигали з переляку. Вже поблизу можна було почути гуркотіння скорострілю, гук гармат, а навіть голоси воєнків. По місту понеслася, закружляла вістка: комуністичні війська вже біля бран Сайгону, — так що подію переповідав Шелдон Келлі на сторінках березневого числа „Рілерс Дайджест“ у своїй п.з. „Епічний триумф однієї родини“.

Тоа Віні згуртував біля себе всю сім'ю і сказав, що єдине, що їм залишилося, то втеча. Інакше їх знищать, особливо за їхні релігійні переконання. І всі вони без одного слова, без яких клянків, поспішили на летиовище. Та летиовище. Біля виходу на аеродром вже не видавали квитків. Службовець сказав Тоа, що ані сьогодні, ані в майбутньому звідси поза кордон південного В'єтнаму відлетів закордон уже не буде.

І зараз такі тієї неспокійної ночі Сайгон окупували комуністичні війська Північного В'єтнаму. Біля Тоа і його дружини Сон в очікуванні чогось жахливого і неминучого тремтіли перелякани діти. Вранці до їхнього дому вдерлася банда молодих комуністів. Вони виволокли зі собою Тоа і повели на страту як — „ворога народу“. Але в цій хвилині, коли вони прикладали пістолі до його голови, щоб розстріляти, знаєш, почувся жіночий свильований голос. Жінка ця не так з проханням, а радше з наказом крикнула, щоб негайно припинити екзекуцію, яка може пошкодити революції, бож Тоа і як учитель і громадянин відомий з добрих учинків. Правда, комуністи звільнили Тоа, але наказали без ніяких зволікань покинути йому і його родину, їм, залишаючи в ньому все їхнє добро.

Тоа, уродженець Північного В'єтнаму, щоб зберегти, не переслідування комуністичної влади, двадцять років тому втік до Південного В'єтнаму. Того дня, коли

комуністична влада захопила і південні землі В'єтнаму, аби менше звертати увагу своїм північнор'єтнамським акцентом, він вирішив перенестися в китайську ділянку і там з усією сім'єю прихилився китайцями. Маючи трохи захованих грошей, він роздобув пофальшовані документи і навіязав контакт із контрабандистами. Тоді треба було бути дуже обережним, шпигуни бо крутили скрізь, підстежуючи за кожним рухом. Але родина Тоа і далі снувала пліни втечі і записанулася, що перед нею їх усе ніщо не спинить. А щоб не надто понапатіся владі на очі — діти навчалися грамоти вдома.

У побованні, що однієї днини його можуть схопити і його діти опиняться без нього, Тоа, за в'єтнамським звичаєм, навчав найстаршого сина Труга обов'язків батька родини і, символічно їх передаючи йому, сказав до нього найнижчим голосом:

— Одного діда Тругу — ти займеш моє місце...

І малий Тругу, тоді високого зросту, на чотири футу, вже відповідальність узяв на себе дуже серйозно. Він завзято вчився, бо розумів, що набуте знання може колись бути його рятунком, його благословенням... Він уже знаменито володів французькою мовою, трохи знав англійського, а з тим днем, коли комуністи взяли під свою залізну руку Південний В'єтнам, Тругу, щоб приховати від своїх ворогів своє справжнє національне походження, почав навчатися китайської мови.

Тоа шестикратно аранжував втечу своїх дітей, але ані одна з них не повелася, за кожним разом їх узявновали. Рятувала сім'ю переконливості аргументів Труга, що їх він досконало висловлював китайською мовою, так що їх навіть після короткого часу звільнювали з в'язниці. Але їхня сьома спроба втечі, цим разом усієї родини, призвела до довгого його ув'язнення. І з того дня почалося їхнє жахливе пекло... Їх розділено, одних навіть найменшених від їх батьків і від братів і сестерок. А звинили вони до великої сімейної любові, до однієї оди над одним, до підтримки... Та ще й до того приміщено їх у в'язничних келіях пережидати волюголі та всілякими насміхами.

І може приїхався б їм загинути, якби не хабар їхнього діда. Насамперед випущено двох найменших дітей, пізніше звільнили ще двох — старших, а тоді ще одну дитину, а вкінці найстаршого Труга. На його тілі і

обличчі було стільки побивів, що навіть його рідним було його важко розпізнати.

Вкінці, 14-го лютого 1978 року, випущено решту родини. І коли вони знову опинилися всі разом, Тругу розповів своєму батькові, що вони, аби урятуватися від голодової смерті, їли всіляку хопту і таргани. Тоа, глянувши на зчорнілі від побивів обличчя своїх дітей і почувши розповідь свого сина, спалахнув гнівом. Він пригорнув своїх найменших і сказав:

— Я думаю, щоб на те, аби нас вирятувати в Бога була причина, адже Він дав нам силу все те лихо витримати. Від сьогодні ми наповно починаємо свої планування!

Ісповнівши слова Тоа, бо 10-го червня 1979 року, в місячному світлі, що мерехтіло на Південному Китайському морі, замайорили чіпсь силуети. Це Тругу повів своїх братів і молодшу сестру до китайського судна. На морському побережжі залишилися Тоа — їхній батько і Сон — їх мати. Вона супроводила їх помахом руки, а очі її були повні сліз і любови.

На превелике диво Труга, три дні пізніше, їхнє судно закорювало далеко від Малайзії — цілі їхнього азилу. Їх там ограбували, а пошкоджене судно заплило до острова Кую, Індонезія, де їх зустріли неймовірно злидні і продовження їхнього пекла. Сом'яна стріха, понад якою пролітали дощі, постійно протікала. Тругу шодня вибирався жибрати за хлібом по селах, щоб вони не згинув з голоду. Раптом розшлідали різні хвороби і почали десяткувати втікачів. Не минула недуга і сестри Труга — і вона почала маячити у високій гарячці. Тругу боявся, що без антибіотиків вона помре і заприсягав до найважчої — щоб рятувати свою сестру. І вона не померла. Від неминучої загибелі її рятувала любов її брата, його відданість сім'ї, що її передала йому батьки.

Одного дня Тругу довідався, що це судно, що ним мали плисти його батько, мати, брат і сестра — затопилося. Це була така жахлива вістка, такий страшний удар, що він раптом почувся безмежно самотнім, тим більше, що про це не міг сказати своїм рідним. Тому він на мить, віддалився в джунглі. Там встав на коліна і ревно молився та гірко плакав...

(Продовження буде)

Діяльність Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі

Події останніх років виявили потребу української спільноти в діаспорі звернути увагу на занедбану справу, а саме: активну співпрацю з іншими народами, а особливо з народами які змагаються за суспільну справедливість і право на державне самовизначення.

Ми, українці, маємо досвід нашої минулої боротьби за державну незалежність, як тяжко боротися без підтримки інших народів. Проживши кілька століть під владою окупантів, ми навіть втратили національну ідентичність серед народів світу. Тільки завдяки тяжкій праці одиниць, які займалися розповсюдженням інформації про наше відзначення Голодомору, ми маємо змогу зберегти нашу ідентичність.

Ми, українці, маємо досвід нашої минулої боротьби за державну незалежність, як тяжко боротися без підтримки інших народів. Проживши кілька століть під владою окупантів, ми навіть втратили національну ідентичність серед народів світу. Тільки завдяки тяжкій праці одиниць, які займалися розповсюдженням інформації про наше відзначення Голодомору, ми маємо змогу зберегти нашу ідентичність.

Як сумно, що ми ще й досі не спромоглися на ближню співпрацю навіть з прихильними до нас жидами, які вже довгі роки працюють у тому напрямі, щоб навести співпрацю з нами. Протягом 8 років існує в Ізраїлі Товариство Єврейсько-Українських зв'язків, ініціаторами якого є колишні в'язні Сіону, які навідали дружні відносини з українськими політичними в'язнями в совєтських концтаборах. Прибувши до Ізраїлю, вони бажали поширити свою діяльність і приділяти до співпраці українців у діаспорі. Знаючи психологію свого народу, першим їхнім завданням було змінити загальний негативний стереотип українців серед жидівського населення в Ізраїлі і замінити його образом українця-приятеля, який під час нацистського терору на Україні був готов віддати своє життя, захищаючи від загибелі своїх друзів-жидів. Цей справді дав дуже багато часу і зусиль Яків Сусленський, голова Товариства Єврейсько-Українських зв'язків, який зібрав свідчення жидів, що були врятовані українцями. Наслідком його праці в списку Праведників світу числиться коло 70 осіб-українців і список далі збільшується. Зібравши відповідну кількість особистих свідчень жидів, які були врятовані українцями, Я. Сусленський написав книжку англійською мовою про українських праведників. Надіслав її, що наукова інституція, якій Сусленський доручив видання цієї книжки, опублікує її в найближчому часі. Ця книжка поінформує весь англійський світ про відвагу і посвяту українських людей.

Не вважаючи на різні перешкоди (суспільні, фінансові, психологічні та інші) Т-во Єврейсько-Українських зв'язків в Ізраїлі продовжує інтенсивну кампанію вести імена братів Шепицьких у список Праведників світу, інформуючи ізраїльське суспільство про трагедію українського народу. Всупереч негативним настроям з приводу процесу Івана Дем'янюка, Товариство продовжує свою працю з Ізраїлем майже без матеріальної чи моральної підтримки зі сторони української діаспори. Варто згадати дещо про його досягнення: Товариство видає журнал „Діалог” — форум для дискусій проблем взаємних відносин; планує наукові конференції; члени Товариства пишуть статті до ізраїльської та української преси; покійний Юрій Пустановий перекладає на російську мову поезії Я. Славутича, щоб ознайомити російськомовну живітську публіку з переживаннями сучасного українського поета в діаспорі. Одні з перших видань, опрацьовані Я. Сусленським, — це

книжка під заг. „Острівки приязні”, теплі спогади колишніх в'язнів Сіону про їхніх українських друзів-політв'язнів, в якій підкреслюють велику гуманність і ідейність нової генерації українських борців за правду і кращу долю поневолених народів. Письменник Михайло Хейфец у своїй книжці „Українські сили” докладно проаналізував духовно-літературну вартість покійного поета Василя Стуса як світлу постану нашої доби. Д-р Ізраїль Клейнер видав книжку п. зп. „Національні проблеми останньої імперії”, в якій старастеся довести, що брак розуміння потреби розв'язати основне питання національного самовизначення у федерації СРСР остаточно доведе до його упадку. На їхні рекомендації вислано до Ізраїлю відповідну літературу про Симона Петлюру, про Великий голод на Україні, про події Другої світової війни й інші твори.

За старанням Я. Сусленського і його однодумців в Ізраїлі в російськомовному журналі „Круг”, ч. 522-523 за липень 1987 р. була поміщена стаття Іллі Демиденка п. з. „До українсько-єврейських відносин” з дуже відважним вступом від редакції, в якому, між іншим, написано: „В 1986 році в Канаді відповідалий працівник КГБ. На пресконференції він сказав, що в його завдання входило згущування („мусирование”) тяжких спогадів єврейського народу для того, щоб протиставити євреїв проти українських емігрантських організацій. Справа Дем'янюка стала знахідкою для КГБ, сказав утікач. — Він пояснив, що КГБ має агентуру серед жидів Ізраїля і з допомогою підтримує постійне напруження ворожнечі до українців, тому що зв'язки жидів в Україні можуть бути поштою до національно-визвольного руху на Україні”. Стаття І. Демиденка в значній мірі ілюструє тезу про дійсність нагітання анти-українських настроїв серед жидів. У зв'язку з появою цієї статті в Ізраїлі серед жидівської інтелігенції розвинулася дискусія на тему можливості реабілітації імені Симона Петлюри. І все це є наслідок співпраці горстки людей доброї волі з обох сторін, які розуміють, що ця співпраця є для добра обох наших народів, які протягом своєї історії зазнали багато наруг, народного гніту і знущань. Тут варто згадати, що члени Товариства Єврейсько-Українських зв'язків зі щирою гостинністю опікуються українськими гістьми, які тепер часто відвідують Єрусалим, переважно як обсерватори процесу Дем'янюка. Вони влаштовують їм зустрічі з журналістами, науковцями й іншими впливовими людьми, що дуже полегшує їм побут в незнайомій країні, особливо в часи великої напруги, і допомагає полегшення важких скомплікованих справ. За все те належить їм наша шира подяка і признання. Щоб досягнути взаємного порозуміння і запевнити кращу долю нашим народам, треба не піддаватися негативним настроям, які розбухують наш спільний ворог, але і нам вперто і послідовно працювати в напрямі зближення наших двох народів. Великою допомогою для наших приятелів у Єрусалимі було б, якщо ми придбали для них компютер для полегшення друкування журналу „Діалог”. Отож при цій нагоді звертаємося з проханням до всіх членів і симпатиків Товариства Єврейсько-Українських зв'язків скласти грошові пожертви на адресу: Association for Jewish-Ukrainian Contact c/o Mrs. Maria Leschchyn 3601 Culver Rd. Rochester, N.Y. 14609.

Компютер був би для них великою допомогою і заохоченням до дальшої праці.

Люба Білик
Валентина Макогон

БАЛЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

На балі інженерів (зліва): аранжер — інж. Б. Кульчицький, Віра Андрійчук, Іванка Федик, Оксана Базилевська, інж. Юрій Базилевський, голова Головної управи ТУІА; дебютантки і їх-ескорт: Нелля Дихадла, Ігор Чорний, Катерина Богущ, Тегені Соломон, Мотря-Федорів, Данило Савицький, Богдана Гил, Микола Денкович, Марта Кунаш, Борис Богачевський, Анна Гладун, Юрій Морачевський, Катерина Барейро, Ігор Павлюк, Марійка Циган, інж. Р. Циган, голова Відділу ТУІА, Стефа Зиблікевич, д-р В. Карпінчич.

Владика С. Сулик (четвертий зліва) був присутнім на балі інженерів у Філадельфії як гість д-ра І. Федорова (перший зліва) і його дружини Марти (перша справа), яких довіч Мотря (третя справа) дебютувала. Інші гості (зліва): ред. З. Сидлик, конгресмен Д. Риттер з дружиною, д-р Ю. Савицький і його син Данило, який був ескортом Мотри.

У суботу, 23-го січня 1988 року у модерному готелі Френклін Пляза у Філадельфії відбувся 37-й річний бенкет-баль Товариства Українських Інженерів Америки із презентацією дебютанток.

Разом із родинами дебютанток, почесними гістьми бенкету-балу були Митрополит Стефан Сулик, конгресмен Дон Риттер, стейтсмен сенатор Пенсильванії Джозеф Рокс і голова Головної управи ТУІА інж. Юрій Базилевський.

Перед бенкетом майстер церемонії інж. Богдан Кульчицький із головою Відділу у Філадельфії інж. Романом Циганом і його дружиною Марійкою, при вході до бальної зали, привітали Владика Сулика і конгресмена Риттера з дружиною, і провели їх на залу до призначеного їм стола. Вони були гостями д-ра Ігоря і Марти Федорів, донька яких Мотря, дебютувала.

Інж. Б. Кульчицький від-

так привітав гостей і попросив Владика Сулика до благословення бенкету. По молитві і відспіванню „Боже Великий” почався бенкет, під час якого інж. Р. Циган та інж. Ю. Базилевський промовляли до гостей. Далі бенкет відбувався при звуках оркестру „Темпо”.

Баль почався о 9-й годині вечора. В год. 10-й почалася презентація цюгоричних дебютанток. При музиці Івасюка, виконуваний оркестром „Темпо”, у маршовому стилі, д-р Володимир Карпінчич представляв красних, молодих дебютанток та їхніх ескортів. Інж. Р. Циган з дружиною Марійкою гратували кожній дебютантці і презентували кожній з них перемійну пам'яткову шарфу із золотим написом „ТУІА 1988”. Дебютантки з ескортами парами проходили по залі біля столів, де сиділи їхні родичі і гості. Вони також кланялись перед Владиком Суликом.

Відтак вітали дебютанток інж. Р. Циган (українською мовою) і конгресмен Д. Риттер. Особливо вшоршлявим був його привіт який він вголосив українською та англійською мовами. Назвав він Україну „могутньою державою” і закликав дебютанток і всіх присутніх плекати культуру серед своїх і поширювати про неї славу серед американців.

Першим танком дебютанток був „Незбутній вальс”. Почали танцювати вони його в першу чергу зі своїми батьками (а ескорти з матерями дебютанток), а тоді дебютантки танцювали зі своїми ескортами. Танок закінчився участю всіх охочих гостей. Віттак, при звуках оркестру „Темпо”, баль продовжувався до пізньої ночі, зливаючи у пам'яті присугні незабутні спогади про чарівний вечір у Філадельфії.

Н. Н.

Літературний вечір у Дітроїті

Серед різних імпрез, які відбуваються у нашому місті, однією з більш цікавих був літературний вечір, влаштований Окружною радою СУА в Дітроїті і присвячений українським письменникам у вільному світі. Імпреза була цікава своєю програмою, тому вже здала публіка вишуквала цього вечора.

Мала вона відбуватися 6-го лютого ц.р. у недавно закуплений домівок СУА. Ця „наша хата”, як багато членів називає її, стала новим привітним місцем цікавих зустрічей, проведених у теплій, дружній атмосфері.

Доповідь приготувала проф. Марія Гарасевич, філолог та літературознавець, член журі світового літературного конкурсу УЛФ ім. І. Франка в Чикаго, автор численних праць на теми української мови та літератури, відома з рецензій, друкованих у часописі та журналах; знала теж українській-спільноті з попередніх вечорів.

Після відкриття, яке належало голові Окружної ради СУА Орисі Лончін, представлення доповідача, яке припало культурно-освітній референтці Дарії Конох та вступу до доповіді Хрис-

тини Юзич, слово взяла проф. Марія Гарасевич. Доповідь була вичерпно змалювала картину вкладу праці українських письменників у скарбницю української літератури. Після кожного твердження автора доповіді слідував ряд імен письменників, поетів та авторів перекладних творів, що свідчили про глибоке знання проф. М. Гарасевич та про її наполегливу працю в галузі літератури цієї доповіді. Вона охопила цілу широчину творчості української письменниці, зазначаючи при тому, що лиш у вільному світі припала їй можливість доволіно-го вибору тем. Не помилила М. Гарасевич теж і великого значення перекладної літератури, зате, сказала вона, менше жінок вибірається у ділянці драматургії.

Зокрема цікаво було почути ряд імен письменників, нагороджених на літературному конкурсі УЛФ ім. І. Франка на останніх сімох конкурсах, хоч далеко не всі навіть визначили до конкурсу не годяться. Останніми роками, коли в Україні іде затяжна боротьба за розвиток української мови, літературний набуток українських письменників у віль-

ному світі становить неосцінений вклад у скарбницю української культури. Доповідь закінчено багаторими словами В. Симоненка: „Народ мій! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!”

Далі слідувало художнє читання поезій та уривків з творів українських письменників у вільному світі: Світлана Кузьменко, Ульяна Любич, Марія Остромири, Марта Тарнавська, Мирослава Ласовської-Крук, Наталі Лівницької-Холлої.

Кожна з названих у програмі вечора письменниць виконала свою частину з великим хистом. Фраменти з давно прочитаних нами творів видавалися нам цього вечора далеко кращими, якимись казковими. Присутнім жаль було, що вечір добігав до кінця. Окружна рада СУА Дітроїту нагородила М. Гарасевич квітами, а всіх виконавиць програм присутні нагородили рясними олівками.

Решту часу провели ми при каві і солодощах, що їх приготували господарські референтки округи Лідія Патерні і Марта Шехович.

Ірина Тарнавська

НАШЕ ЗАВДАННЯ

Цікавий і багатий на важливі події 1988 рік. Перед українською діаспорою стоїть велике завдання: відзначити небудену історичну дату прийняття Християнства кн'язем Володимиром Великим у 988 році. Свято це тим важливіше, що відображення цієї події лежить на плечах українців на нових поселеннях і це якраз буде нашим іспитом, чи як ми зможемо насвітлити перед світом значення українського історичного факту та його впливу на Східну Європу. Треба пам'ятати, що український народ на своїй прадідівській землі не зможе відкрито святкувати цей ювілей, бо сили атеїстично-імперіалістичної Москви стоять на перешкоді, роблять усе, щоб наш Ювілей Тисячоліття присвітої собі як головну подію російської історії.

Ось такі думки насуваються, коли згадати, скільки праці і труднощів лежить перед хором „Думка” з Нью Йорку, щоб своєю участю в імпрузах гідно відзначити цю небудену подію. У майже 40-річній своїй історії хор як цілість стояв на нествірній позиції, не втручав у маловажні громадські неспорозуміння, а виступав там, де вимагало добро громади. Сміло можна сказати, що позиція була правильна і престиж хору знайшов своє місце у громаді. Поглянувши на ряд запланованих виступів хору, в більшості зв'язаних з ювілеєм Тисячоліття, сміло можна назвати цей рік роком великих живих для членів хору „Думка”. Ось вони: 17-го квітня — концерт у Кліфтоні, Нью Джерсі. Черет тиждень, 23-го квітня, управа хору влаштує веселе вечір в Українському Народному Домі в Нью Йорку, на яку запрошені подружжя Маринич з Чикаго, які своїм співом, гумором і сатириро розсміють не одних і в той спосіб забудуться на хвилю про буденність. Ганна і Зіновій, яким кілька років тому пошастило відістатися з „раю” на Захід, мають різномудру музичну освіту, а свій талант вміло пер-

дають іншим, чого доказом є похвальні дописи учасників їхніх виступів, яких за так короткий час було вже немало на цьому терені чи в далекій Австралії. Писали з Мельбурну: „Може жалувати той хто не був на їх виступах, бо рідко коли можна так весело забавитися”.

21-го травня виступить хор у церкві св. Юрія в Нью Йорку, якраз в час парадіального фестивалю, який відбудеться під знаком ювілею Християнства.

Того самого дня, кілька годин пізніше, відбудеться концерт у приміщенні Єйльського університету в Нью Гейвені, присвячений Християнству Русі-України, влаштований українською громадською стейту Конектикат.

Найважливішою подією для хористів є виїзд до Європи та концертні виступи у кількох місцях. Зрозуміло, кожний виступ хору, а ще посланий з виїздом до інших місцевостей, дуже впливає на настрої хористів бо дає змогу поглянути перед публікою, зустрічі з різними людьми та можливість оглянути історичні пам'ятки, на які багаті країни Європи.

Так є в теорії, бо практика грохи інакша. Проби за проблемами та часті переїзди з місця на місце не дають змоги виконати задуманий план.

26-го травня — виїзд до Лондону, де 29-го відбудеться величавий виступ чотирьох хорів з нагоди Тисячоліття, влаштований українською громадською великого Лондону. У виступі візьмуть участь: „Гомін”, чоловічий хор, та місцеві мішані хори з Англії під керівництвом Ярослава Бабуняка; хор „Думка” з Нью Йорку під керівництвом Семена Комірного; „Візантійський” хор з Утрехту, Голландія, під керівництвом д-ра Мирослава Антоновича; „Веснівка”, жіночий хор з Торонто під керівництвом Квітки Зварич-Кондрацької.

Думаю, що кожному членові хорів буде приємно виступати разом у складі майже 400 осіб. Однак коли взяти під увагу дводенні

проби, щоб згармонізувати все в одну цілість, то лише любов'ю до пісні і відданістю можна виправдати їх участь. Концерт у Лондоні в якому будуть виконані твори наших славних композиторів, церковної музики має бути доказом нашого розуміння ідеї Християнства. Від 31-го травня до 3-го червня хор перебуватиме в Мюнхені. Тут відбудеться концерт, а крім того короткі виступи у двох костелах. Церковний хор парафії Пасейк зі ЗСА під керівництвом Зірки Берези та при співчасі хористів „Думки” візьме участь у відправі Святої Літургії у мюнхенській українській католицькій церкві.

4-го червня залишимо Мюнхен та гарними дорогами, серед чудової природи добиратимемося до Штрасбургу у Франції. Тут буде наш виступ для українських поселенців північної Франції, який організує о. П. Когут. Подібно як у Мюнхені, Зірка Береза буде мати нагоду диригувати хором у відправі Архирейської Служби Божої, звичайно при великій участі вірних та римо-католицьких священиків.

6-го червня — поворот до Нью Йорку.

18-го червня відбудеться концерт хору „Думка” на Союзівці. Два тижні пізніше відбудеться концерт на тій же Союзівці, присвячений ювілеєві прийняття Християнства. Звичайно члени мають перерву в часі літа, однак не цього року, бо нас чекає спільний виступ у Кернеї Гол в Нью Йорку, запланований на 20-го листопада. Цим виступом буде немов закінчення величавих святкувань Тисячоліття.

18-го грудня — вже традиційні коляди у катедрі св. Патріка в Нью Йорку, які з кожним роком притягають більше і більше слухачів.

Такий план праці хору на цей рік. Це не самоціль, це наш обов'язок перед громадською — запізнити її працю членів хору „Думка”, бо лише у згоді і співпраці можна багато досягнути.

О. Мотиль

Виступас хор „Думка” з Нью Йорку.

ВІДІПШЛИ

● ВІД НАС ●

МИРОСЛАВ ЛОПУШАНСЬКИЙ, член УНС Відділу 94-го ім. М. Шаповалова в Гемпсирку, Миши, померла 28-го грудня 1987 року на 58-му році життя. Нар. 1929 року в Бучачі, Зах. Україна. Членом УНС став 1950 року. Залиши у смугу дружину Розу. Похорон відбувся 31-го грудня 1987 року на цвинтарі св. Яв'їги, в Лівонії, Миши.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

ГРИГОРІЙ СТУЦЬКИЙ, член УНС Відділу 155-го Т-ва „Запорозька Січ” в Перт Амбю, Н. Дж., помер 16-го січня 1988 року на 73-му році життя. Нар. 1-го січня 1915 року в Джерзі Сіті, Н.Дж. Членом УНС став 1933 року. Залиши у смугу дружину Джіні. Похорон відбувся 18-го січня 1988 року на Українському цвинтарі в Голлові, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.

Центральне Об'єднання Буковинців Українців у ЗСА

ділється сумною вісткою зі своїми Членами та Українським Громадством, що в понеділок, 21-го березня 1988 р. в Юніон, Н. Дж., по довілі і тяжкій недугі відійшов у Вічність наш Дорогий Член

бл. п. мгр прав та інж. електроніки

ОТТО ВЕНКЕ

нар. 20-го серпня 1911 р. в Жадові на Буковині.

Покійний був абсолютним RSA Institute в Нью Йорку і працював по факсу 20 років в ІТТ, був членом Старшини Ч. Батьком Українського Академічного Косяцтва „Чорноморе” в Чернівцях і на еміграції та членом ЦОБУ.

ПАНАХИДА — в середу, 23-го березня 1988 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвині і Литвин, Юніон, Нью Джерсі.

ПОХОРОН — у четвер, 24-го березня 1988 р. о год. 9-й ранком в православному церкві св. Тройці, Ірвінгтон, Н. Дж. на українській православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Банду Бруку, Н. Дж.

Дружини Покійного Мирослава, сестри Матильді, внучці Стефані, кузенів Рафелелі та дільній Родні в Краю та Америці висловлюємо глибоке співчуття.

За Управу ЦОБУ:

ОМЕЛІЯ СУХОВЕРСЬКИЙ, голова

ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ, секретар

ДОСЛІДИ, СПОНЗОРОВАНІ федеральним Урядом і проведені Нюгемпширським стейтським університетом в крайовому засягу вказують на те, що діти, які перебувають в шлюбних садовках, є менше наразені на сексуальні зловживання, як у власних домах.

Комітет Оборони Української Спадщини при УНСоюзі

набув певну кількість нової англійської праці

д-ра Юрія Божика

п. н.

"UKRAINE DURING WORLD WAR II, HISTORY AND ITS AFTERMATH"

яку можна набути в книгарні „Свободи“ в ціні 10 дол. (м'яка) і 20 дол. (тверда).

Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 6% ставкового податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Щойно появилася з друку давнєсочуваний другий том (з черги п'ятьох томів), які мають вийти до 1992 року в **АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ**

за редакцією Володимира Кубійовича

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ (G - K)

Діючий редактор Данило Гузар-Струк

Ціна 125.00 дол. з пересилкою

Видання University of Toronto Press, Toronto, Батфало, Лондон, 1988, накладом Канадського Інституту Українських Студій Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фондації Українських Студій, 737 стор. Видання багатомовне, кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними малюнками.

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує додати до ціни 6% ставкового податку.

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет

Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВ

на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлення українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками або поштою, намітивши перекази на:

Ukrainian Heritage Defense Fund

c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

або за вибраним виразом цього заклику

Просимо подати суму пожертви своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число, вулиця

місцевість

стат

поштовий код

Церковна...

(Закінчення зі ст. 2)

внесли в наше думання спокатку греки, а потім ще більше поляки. Чому так важко приходиться нашим людям дивитися на світ відкритими очима й думати ретельно та по-сучасному. Ми радше живемо в світі власних уявлень і респансментів, витворених тому близько 400 років.

Відзначення Тисячоріччя Християнства України не можна звести лише до праць, зовнішніх вчистостей чи навіть політичної пропаганди. Воно повинно бути нагодою до духовного християнства, тобто відновлення обітів, що їх хресні батьки вимовляли замість немовлят. Доросла людина — християнин повинен би ще раз так би мовити „окриститися“ духовно, тобто старатися зрозуміти істоту своєї віри, рішати відповідно й відповідально її визнавати й згідно з нею жити, чи її відкинути. Тисячоріччя дає нагоду для такої настанови і рішень. Воно повинно також спонукати нас частіше читати історію Русь-України, щоб пізнати, як серйозно і глибоко наші предки приймали вимоги нової для них, християнської віри. Їхня віра не була поверховою, обрядом, тільки неділим звичаєм. Вони старалися жити з вимогами проповіді Христа. Володимир Мономах, у „поученні“ своїм дітям просив їх „перодовсім, ради Бога і спасіння власних душ зберігати страх Господній у ваших серцях і давайте великодушну милість“, бо „щедрість — це джерело всіх чеснот“. Він просив їх навіть „не убивати винних“, „не губити душі жадного християнина“, боронити вліт, дбати за сиріт, не думати виключно за скарби на землі, бо „в тому є великий гріх“. Якби сучасні українці у великій масі зуміли воскресити цю глибоку віру і мораль наших предків, це було б гідне відзначення Тисячоріччя, нове наше християнство.

Такі духовне оновлення означало б також усунення з нашого думання намілу міжконфесійного фанатизму і ненависті та повернення до цієї толерантності і братолюбності, що його мали наші предки. Групування, конфесійний фанатизм суперечить вимогам християнської віри.

Якби дійсно до такого стану взаємин між групами дійшло, це було б не тільки гідним відзначенням Тисячоріччя, але великим кроком вперед на шляху ставлення зрілішого нацією.

Час до цього пригрозив. В Україні — за свідченням Й. Терелі та його дружини Олени — православні, католики

і протестанти собі взаємно допомагають і збираються спільно відзначувати Тисячоріччя.

У вісьмому світі бувають також деякі прояви такої співпраці й більш толерантних взаємин. Коли в Чикаго частина вірних католицької церкви св. Ніколая не мала де святкувати Різдво і Великдень за юліанським календарем, місцеве православна церква дозволила відбудувати Богослужби в їхньому храмі, поки вони збудували новий храм для себе. В Глен Спей живе біля двох десятків православних родин. Зимою, коли їхня церква закрита, вони приходять на Богослужби до католицької церкви, складають свої пожертви. Знову ж католики, яких є понад 100 родин, допомагають грошово закінчити будову православної церкви. Отож, коли серед вірних є таке правильне розуміння спільної нам християнської віри, коли на найвищих шаблях Папи і царгородського патріарха відправляють спільно Богослужби і натякують про можливість об'єднання обох Церков, чому ж тоді між нашими Владиками і офіційними представниками наших Церков нема ніякого діалогу, навіть звичайних куртуазних відвідин чи привітів?

У наш час ані католики, ані православні не повинні гадувати, а ще менше закладати до якоїсь церковної єдності в сенсі об'єднання в одній Церкві. Це тільки викликає подразнення, нехиті і респансменти, і тим самим поглиблює прірву замість зближення. Отож, осягається наслідки протилежні намірам. В таких релігійно плюралістичних суспільствах, як американське, німецьке, швейцарське, канадське й інші нема ніяких аелів до об'єднання. Тому нам треба вкільки погодитися з тим, що наша суспільність є плюралістична й під політичним і релігійно-церковним поглядом і такою мусить залишитися в теперішній час, якщо громадська свобода мають бути збережені. В нашій суспільності кілька віровизнань: православне, католицьке і протестантське. Всі повинні і можуть співпрацювати для загального добра, співпрацювати у взаємній пошані і любові. Не теологічні дискусії, полеміки, не намовляння до об'єднання, повинні бути темою розмов між ними на цьому етапі, але конкретні завдання, що стоять перед усіма. Всі Церкви мають свою місію одуховлювати життя одиниць, боротися проти спокусливого, практичного матеріалізму, морально виховувати молодь, дбати про справедливість, допомагати потребуючим тощо. Чим краще поодинокі Церкви виконуватимуть свою місію, чим глибоше задовольнятимуть релігійні потреби людини, тим більший будуть мати вплив на усьо суспільність і тим більше вірних притягатимуть до себе.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелін Твардовський

УКРАЇНСЬКА БІЛА ОЛІМПІАДА 1988

Сиракузи, Н. Й. (Р.Ш.)

В суботу, 20-го лютого ц.р., в Талі, Н. Й., на лещетарських теренах „Сонг Маунтен“ відбулися лещетарські змагання за індивідуальний і клубовий чемпіонат Української Спортвої Централі-Америки і Канади (УСЦАК). Господарем змагань був лещетарський клуб „Сокіл“, Сиракузи, який приготував зовсім імпрезу, що випала якраз у ювілейному році 1000-ліття Християнства України як різнож в половині світової зимової Олімпіади, яка відбулася в Калгарі, Канада. У змаганнях взяло участь 66 змагунів із 7-ох українських лещетарських клубів. Провідником змагань був Роман Шаран.

ПЕРЕМОЖЦІ ГРУП І КОНКУРЕНЦІЙ

Дівчата до 14-го року життя

Крутобій: 1. Ліда Кобзар, УЛК „Сокіл“, Сиракузи, 73.5

Великий крутобій: 1. Ліда Кобзар, УЛК „Сокіл“, Сиракузи, 29.59; 2. Марія Захарій, Пласт, Клівленд, 41.57; 3. Алексіс Вена, КЛК, Нью Йорк, 58.95.

Хлопці до 14-ох років

Крутобій: 1. Юрій Масний, КЛК, Нью Йорк, 80.25; 2. Тарас Попель, КЛК, Нью Йорк, 100.87.

Великий крутобій: 1. Дам'ян Вена, КЛК, Нью Йорк, 31.75; 2. Юрій Масний, КЛК, Нью Йорк, 33.45; 3. Тарас-Попель, КЛК, Нью Йорк, 40.34.

Юначки (14-18 років життя)

Крутобій: 1. Ліля Гордиська, Пласт, Клівленд, 86.16; 2. Рената Бокало, КЛК, Нью Йорк, 96.67.

Великий крутобій: 1. Ліля Гордиська, Пласт, Клівленд, 35.3; 2. Наталія Ратич, КЛК, Нью Йорк, 38.51; 3. Рената Бокало, КЛК, Нью Йорк, 41.25.

Комбінація: 1. Ліля Гордиська, Пласт, Клівленд; 2. Рената Бокало, КЛК, Нью Йорк.

Юнаки (14-18 років життя)

Крутобій: 1. Данко Кобзар, „Сокіл“, Сиракузи, 73.74; 2. Богдан Жаровський, Пласт, Торонто, 73.84; 3. Роман Якубович, Пласт, Клівленд, 74.99.

Великий крутобій: 1. Роман Якубович, Пласт, Клівленд, 29.75; 2. Данко Кобзар, „Сокіл“, Сиракузи, 30.33; 3. Богдан Жаровський, Пласт, Торонто, 30.79.

Комбінація: 1. Роман Якубович, Пласт, Клівленд, 91.6; 2. Данко Кобзар, „Сокіл“, Сиракузи, 91.38; 3. Богдан Жаровський, Пласт, Торонто, 92.58.

Жінки

Крутобій: 1. Марія Еванс, „Сокіл“, Сиракузи, 79.56; 2. Наталка Кассараба, Пласт, Бостон, 80.03; 3. Рута Морох, Пласт, Торонто, 82.84.

Великий крутобій: 1. Рута Морох, Пласт, Торонто, 30.36; 2. Марія Еванс, „Сокіл“, Сиракузи, 31.18; 3. Рута Морох, Пласт, Торонто, 31.50.

Комбінація: 1. Марія Еванс, „Сокіл“, Сиракузи, 97.00; 2. Наталка Кассараба, Пласт, Бостон, 100.77; 3. Рута Морох, Пласт, Торонто, 100.82.

Чоловіки

Крутобій: 1. Юрій Кобзар, КЛК, Нью Йорк, 61.45; 2. Микол Кассараба, Пласт, Бостон, 64.45; 3. Олег Богатюк, „Сокіл“, Сиракузи, 66.65.

Великий крутобій: 1. Юрій Кобзар, КЛК, Нью Йорк, 25.34; 2. Микол Кассараба, Пласт, Бостон, 26.67; 3. Юрій Шаран, „Сокіл“, Сиракузи, 27.66.

Комбінація: 1. Юрій Кобзар, КЛК, Нью Йорк; 2. Микол Кассараба, Пласт, Бостон; 3. Олег Богатюк, „Сокіл“, Сиракузи, 82.95.

Сеньйорки

Крутобій: 1. Віра Попель, КЛК, Нью Йорк, 143.84; 2. Марта Талеревич, Пласт, Клівленд, 153.08.

Великий крутобій: 1. Віра Попель, КЛК, Нью Йорк, 52.08; 2. Марта Талеревич, Пласт, Клівленд, 1.02.0.

Комбінація: 1. Віра Попель, КЛК, Нью Йорк; 2. Марта Талеревич, Пласт, Клівленд.

Сеньйори (35-50 років)

Крутобій: 1. Андрій Кобзар, „Сокіл“, Сиракузи, 73.28; 2. Петро Радзкевич, Пласт, Клівленд, 91.96; 3. Юрій Попель, КЛК, Нью Йорк, 99.03.

Великий крутобій: 1. Андрій Кобзар, „Сокіл“, Сиракузи, 29.94; 2. Юрій Попель, КЛК, Нью Йорк, 34.44; 3. Петро Радзкевич, Пласт, Клівленд, 36.88.

Комбінація: 1. Андрій Кобзар, „Сокіл“, Сиракузи; 2. Юрій Попель, КЛК, Нью Йорк, 115.5; 3. Петро Радзкевич, Пласт, Клівленд, 115.38.

Сеньйори (від 50 років)

Крутобій: 1. Зенко Кассараба, Пласт, Бостон, 80.65; 2. Олександр Гузак, „Сокіл“, Сиракузи, 86.07; 3. Адріан Галаревич, Пласт, Клівленд, 102.04.

Клівленд, 102.04.

Великий крутобій: 1. Зенко Кассараба, Пласт, Бостон, 31.97; 2. Олександр Гузак, „Сокіл“, Сиракузи, 33.93; 3. Роман Шаран, „Сокіл“, Сиракузи, 34.33.

Комбінація: 1. Зенко Кассараба, Пласт, Бостон; 2. Олександр Гузак, „Сокіл“, Сиракузи; 3. Орест Слупчинський, КЛК, Нью Йорк, 1309.71.

ПЕРЕМОЖЦІ КЛУБОВОГО ЧЕМПІОНАТУ УСЦАК ЗА 1988 РІК

1-ше місце здобув КЛК, Нью Йорк (128 точок), 2-ге — Пласт, Клівленд, (92), 3-тє — „Сокіл“, Сиракузи (87), 4-те — Пласт, Бостон (47); 5-те — Пласт, Торонто (30); 6-те — КЛК, Батфало (6); 7-ме — Пласт „Чорноморськ“ (0).

Після змагань відбувся бенкет та товариська зустріч при музиці в залі готелю Кваліті Інн у Сиракузах з участю 125 осіб. При відкритті бенкету вшановано хвилинним мовчанкою нещодавно померлого сл. п. Ярослава Рубля, довголітнього голову КЛК Нью Йорк та колишнього ланкового лещетарства УСЦАК. Програмою вечора про водив д-р Микола Богатюк. Він привітав усіх голів клубів, як рівнож представив присутнього найстаршого передового лещетаря д-ра Романа Камчара з Дітройту. Привіт від УСЦАК зложив новий ланковий лещетарства Юрій Попель, який подякував клубовий „Сокіл“ за вірне введення змагань. Після бенкету відбувся акт вручення медалів, якими проводили головний суддя д-р Олександр Гузак та секретар Надія Шаран. Трофеї, уфундовані клубами, одержали найкращі лещетарі у комбінації а саме: Ліля Гордиська, Пласт, Клівленд, в групі юначок від 14 до 18 років, і Роман Якубович, Пласт, Клівленд в групі юнаків від 14 до 18 років, які одержали чаші, уфундовані УЛК „Соколом“, Сиракузи.

Марія Еванс, „Сокіл“, Сиракузи, першунка в жіночій групі, одержала мандрівну чашу ім. сл. п. Мотрі Грушкєвич-Бігун. Найкращий лещетар Юрій Кобзар, КЛК, Нью Йорк, здобув перехову чашу УЛК „Сокола“, Сиракузи. Чашу ім. Орловського здобув лещетар КЛК, Нью Йорк, за перше клубове місце, як різнож чашу КЛК, Нью Йорк, за найчисленнішу участь у змаганнях.

Цьогорічні змагання та бенкет були записані на відеоміагніфонну стрічку і демонстровані після бенкету.

Роман Шаран

ВІДПІШЛИ

● ВІД НАС ●

АННА БОБЕЛА, член УНС Відд. 355-го Т-ва „Запорозька Січ“ в Ст. Джозеф, Мізурі, померла 18-го лютого 1988 року на 81-му році життя. Нар. 1907 року в селі Грімно, повіт Рудж, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Івана, двох синів Петра і Стефана з родинами, 4-ох внуків та дільшу родину в Україні. Похорон відбувся 22-го лютого 1988 року на цвинтарі Мг. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Їй Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

МАРІЯ ЗАЛУЦЬКА, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ“ в Мінеаполісі, Мінн., померла 19-го січня 1988 року на 97-му році життя. Нар. 1890 року в Галичині, пов. Підгайці, Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дві дочки: Галину Свинічку з мужем Михайлом і родинною, Анну Підгайну з родинною та ближчу і дільшу родину в Україні і в Америці. Похорон відбувся 23-го січня 1988 року на цвинтарі Гетсманія в Мінеаполісі, Мінн.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Крамарчук, секр.

ІВАН БАСАРАБ, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка у Філадельфії, Па., помер 10-го лютого 1988 року на 81-му році життя. Нар. 7-го квітня 1907 року. Членом УНС став 1969 року. Залишила у смутку дочку Ольгу з мужем Ігорем, внуків — Миколу, Стефана і Наталку, брата Петра в Польщі та ближчу і дільшу родину в Америці. Похорон відбувся 13-го лютого 1988 року на цвинтарі Св. Марії у Філадельфії, Па.

Вічна Їмму Пам'ять!

А. Кушнір, секр.

26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

ПРЕКРАСНИ ПИСАНКИ (правдиві та дерев'яні) в різних взорах та в різних цінах.

HELP WANTED

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ до опіки дітей та легкої домашньої праці. Дзвонити після 8-ої веч. (201) 894-1895

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор

Родина ДМИТРИЙ

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue

CLIFTON, N.J.

Phone: (201) 772-1880

Funeral Director

Chapels available throughout the Metropolitan Area

ЮВІЛЕЙНІ ПРОЩІ

у зв'язку зі святкуванням ТИСЯЧОЛІТТЯ УКРАЇНИ за благословенням Превосв. Владики Кир ІЗІДОРА

РИМ і СВЯТА ЗЕМЛЯ — 7-21-го ЛИПНЯ 1988 р., кошт 2,200.00 амер. дол.

РИМ, СВЯТА ЗЕМЛЯ, ГРЕЦІЯ і ТУРЕЧЧИНА — 7-29-го ЛИПНЯ 1988 р., кошт 3,000.00 амер. дол.

РИМ, ЛЮРД і ФАТИМА — 6-22-го ЛИПНЯ 1988 р., кошт 1,800.00 амер. дол.

РИМ, ЛЬВІВ, ТЕРНОПІЛЬ, КИЇВ — 20-го ЧЕРВНЯ до 11-го ЛИПНЯ 1988 р., кошт 2,500.00 амер. дол.

По дальшій інформації просимо звертатися до

УКРАЇНСЬКОГО БЮРА ПОДОРОЖЕЙ

ASTRO TRAVEL SERVICE

Власники РОМАН і СТЕФАН ГРИЦИНИ

2206 Bloor Street West

Toronto, Ont. M6S 1N4, Canada

Tel. (416) 766-1117

1585 Mississauga Valley Blvd.

Iona Square, L5A 3W9

Tel.: 270-4111

НАБУДЬТЕ ДОЗВІЛ НА ПРОДАЖ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ!

Вже сьогодні почніть нову кар'єру професійного консультанта УНСоюзу в справах забезпечення!

КУРС ПОЧИНАЄТЬСЯ

у вівторок, 12-го квітня 1988 року і буде продовжуватися кожного

вівторка в год. 7-й веч. в головній Канцелярії УНСоюзу

до 10-го травня 1988 року.

UNA HOME OFFICE

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302 ■ Tel.: (2